

Závazné stanovisko České stomatologické komory č. ZS 1/2020 ze dne 12.prosince 2020
k odbornému dohledu nad výkonem povolání dentální hygienistky a k dalším postupům zubního
lékaře v součinnosti s dentální hygienistkou

Sněm České stomatologické komory vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Dentální hygienistka je podle obecně závazných předpisů oprávněna bez odborného dohledu a bez indikace zubního lékaře (i) vychovávat a instruovat pacienty k pravidelné a systematické preventivní péči o ústní hygienu, (ii) stanovit úroveň individuální hygieny, (iii) provádět nácvik postupů a technik ústní hygieny a kontrolovat jejich účinnost, provádět kolektivní zdravotně-výchovnou činnost zaměřenou na prevenci zubního kazu, parodontopatií, ortodontických anomálií a na racionální výživu, a (iv) provádět ve spolupráci se zubním lékařem výzkum v oblasti zubního lékařství, zvláště pak v oblasti dentální hygieny. Ostatní činnosti může dentální hygienistka vykonávat jen základě indikace a některé z nich jen pod odborným dohledem či přímým vedením zubního lékaře.
- 2) Rozsah a forma odborného dohledu nad výkonem povolání nelékařského zdravotnického pracovníka jednoznačně mají věcný medicínský základ, protože přímo ovlivňují obsah a bezpečnost zdravotní péče poskytované pacientovi. Rozsah a forma odborného dohledu tak jsou odborným problémem poskytování zdravotních služeb.
- 3) Forma odborného dohledu je důležitá též z hlediska rozsahu odpovědnosti konkrétního poskytovatele zdravotních služeb a konkrétního zdravotnického pracovníka ve vztahu ke konkrétnímu pacientovi.
- 4) Rozsah a forma odborného dohledu musí odpovídat současnému stavu poznání v oboru zubního lékařství a dentální hygieny, proto je třeba je přizpůsobit charakteru konkrétní činnosti, kterou dentální hygienistka pod odborným dohledem zubního lékaře vykonává.
- 5) Odpovědnost za dodržení podmínek odborného dohledu nese vedle poskytovatele, který poskytuje zdravotní služby prostřednictvím dentální hygienistky pod odborným dohledem, též zubní lékař, který odborný dohled zajišťuje,

schválil toto závazné stanovisko České stomatologické komory:

Čl. I

1. Podle § 16 odst. 3 vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, může dentální hygienistka jen pod odborným dohledem zubního lékaře
 - a) provádět aplikace povrchové anestézie pro povrchové znecitlivění dásní,
 - b) měnit gumové příslušenství u fixních ortodontických aparátů,
 - c) provádět bělení zubů a obdobné estetické úpravy a doporučení ohledně individuálního domácího bělení zubů,
 - d) asistovat při ošetření dutiny ústní a zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
 - e) pečovat o pacienty v průběhu ošetření zubním lékařem,
 - f) vyvolávat RTG snímky,
 - g) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků,
 - h) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.

2. Výkonem povolání dentální hygienistky pod odborným dohledem zubního lékaře se rozumí výkon výše uvedených činností při dosažitelnosti rady a pomoci zubního lékaře a v rozsahu, který zubní lékař určí.

Čl. II

1. Zubní lékař vykonává odborný dohled nad výkonem povolání dentální hygienistky, která je
 - a) jeho zaměstnancem nebo zaměstnancem jeho zaměstnavatele,
 - b) poskytovatelem zdravotních služeb, s nímž zubní lékař uzavřel písemnou smlouvu o výkonu odborného dohledu,
 - c) zaměstnancem poskytovatele zdravotních služeb, s nímž zubní lékař uzavřel písemnou smlouvu o výkonu odborného dohledu.
2. Při výkonu odborného dohledu nad činnostmi uvedenými v čl. I odst. 1 zubní lékař
 - a) určuje rozsah výkonu těchto činností,
 - b) je dosažitelný tak, aby mohl dentální hygienistce při výkonu činností uvedených v čl. I odst. 1 poskytnout radu a pomoc.
3. Zubní lékař vykonávající odborný dohled nepřipustí, aby dentální hygienistka pod jeho odborným dohledem vykonávala činnosti uvedené v čl. I odst. 1 a čl. III odst. 1 bez indikace zubního lékaře.

Čl. III

1. Podle § 16 odst. 2 vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, může dentální hygienistka jen v souladu s diagnózou a individuálním léčebným postupem stanoveným zubním lékařem provádět profylaxi onemocnění ústní dutiny včetně odhalení časných patologických změn a prevence jejich zhoršování. Přitom zejména může
 - a) provádět vstupní a kontrolní vyšetření úrovně hygieny ústní dutiny včetně získání anamnézy, zhodnocení stavu parodontu a měkkých tkání, orientačního zhodnocení stavu chrupu a jeho kazivosti,
 - b) provádět otisky chrupu,
 - c) odstraňovat zubní plak a kámen z mezizubních a supragingiválních prostorů, leštit povrch zubů profylaktickými materiály,
 - d) odstraňovat subgingivální zubní kámen v rámci nechirurgické léčby,
 - e) provádět ošetření citlivého dentinu a aplikaci profylaktických materiálů, jako jsou fluoridové roztoky,
 - f) provádět odstraňování retenčních míst plaku a povrchové úpravy výplní,
 - g) provádět odborné čištění zubů,
 - h) stanovit individuální léčebný plán dentální hygieny a na jeho základě provádět konzervativní nechirurgickou terapii, a to iniciální, udržovací a podpůrnou antimikrobiální; individuální léčebný plán dentální hygieny lze stanovit pouze v mezích individuálního léčebného postupu stanoveného zubním lékařem,
 - i) provádět neinvazivní aplikace antiseptických, adstringentních a antibakteriálních léčivých přípravků supragingiválně i do subgingiválních prostor,
 - j) ohlazovat kořeny zubů,
 - k) provádět uzavřenou kyretáž,
 - l) odstraňovat pigmentace profylaktickými materiály i speciálními přístroji,
 - m) zhotovovat studijní modely,
 - n) informovat ošetřujícího zubního lékaře o výsledcích ošetřování pacientů a doporučovat kontrolní vyšetření zubním lékařem nejdéle po 6 měsících.
2. Zubní lékař pro účely výkonu činností uvedených v čl. I odst. 1 a čl. III odst. 1 dentální hygienistkou stanoví diagnózu a individuální léčebný postup dostatečně určitě a podrobně tak, aby bylo zřejmé, které konkrétní činnosti v rámci léčby pacienta má provést dentální hygienistka, v jakém rozsahu a případně lokalizaci a případně kterými postupy.
3. Písemný záznam o stanovení diagnózy a individuálního léčebného postupu podle odstavce 2 zubní lékař zpřístupní dentální hygienistce.

Čl. IV
Zrušovací ustanovení

Zrušuje se závazné stanovisko České stomatologické komory č. ZP 1/2019.

Čl. V
Účinnost

Toto závazné stanovisko nabývá účinnosti vyhlášením.